

Q&A's - Veelgestelde vragen functieprofielen verpleegkundigen

versie oktober 2018

(mede op basis van input van Nienke Smidt –UMCG)

Wat is de huidige situatie?

Er zijn in ons land al heel lang zowel mbo- als hbo-opgeleide verpleegkundigen. Ondanks die verschillende opleidingen, doen in de meeste ziekenhuizen mbo- en hbo-opgeleide verpleegkundigen vaak hetzelfde werk. Ook de wet BIG kent maar één niveau voor de functie van verpleegkundige.

Wat gaat er veranderen?

Er komen twee verschillende verpleegkundige functies, voor mbo- en voor hbo-opgeleide verpleegkundigen. Voor beide functies gelden andere deskundigheidsgebieden met bijbehorende bevoegdheden en bekwaamheden. Ook in de wet BIG worden de twee verschillende functies opgenomen. Hoe de functieprofielen er precies gaan uitzien is nog niet bekend, maar op hoofdlijnen zullen de verschillen hier op neer komen:

- Mbo-verpleegkundige.
Mbo-opgeleide verpleegkundigen houden dezelfde bevoegdheden en verantwoordelijkheden als verpleegkundigen nu hebben, waaronder het zelfstandig uitvoeren van bepaalde voorbehouden handelingen. De mbo-verpleegkundigen zullen vooral werken in situaties met een planbare en voorspelbare zorgvraag. Ze zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse en directe contact met patiënten.
- Hbo-verpleegkundige.
Het functieprofiel voor de hbo-verpleegkundige wordt verzaamd. Hbo-verpleegkundigen werken straks vooral in zorgsituaties die complex en onvoorspelbaar zijn. Ze moeten scherp kunnen analyseren en hun kennis of kunde aan het bed inzetten. Ze zijn gericht op het hele zorgpad van de patiënt en zijn regisseur van het zorgproces.

De volledige concept functieprofielen is te lezen in het rapport 'Toekomstige beroepen in de verpleging en verzorging' (januari 2016) van de commissie Terpstra. Dit rapport vind je op de website van de NFU.

Wat worden de functienamen?

De functienamen zijn nog niet definitief vastgesteld. Het voorstel is dat mbo-verpleegkundigen gewoon verpleegkundige blijven heten, hbo-verpleegkundigen zouden de benaming regieverpleegkundige krijgen. Over die naam is nog discussie omdat hbo-verpleegkundigen natuurlijk veel meer zullen doen dan regievoeren.

Waarom wordt deze verandering doorgevoerd?

Drie ontwikkelingen liggen aan de basis van de nieuwe functie-indeling:

- De zorgvraag is complexer geworden. Patiënten hebben vaak meerdere aandoeningen en er komen meer chronische, psychische en psychosociale problemen bij. Dat vraagt andere kennis, vaardigheden en gedrag van verpleegkundigen en het vraagt een andere organisatie van zorgprocessen. Ketenzorg wordt steeds belangrijker.

- Door technische ontwikkelingen nemen de medische mogelijkheden toe. Denk bijvoorbeeld aan het op afstand bewaken en ondersteunen van patiënten. Ook die toenemende technische mogelijkheden stellen extra eisen aan het verpleegkundig beroep.
- De visie op zorg verandert: de ziekte of aandoening staat niet meer centraal maar het functioneren van de patiënt. De zorg is meer gericht op het opheffen van belemmeringen in het functioneren en het bevorderen van de eigen regie en veerkracht. Dit in samenspraak met de patiënt.

Het idee achter de nieuwe functie-indeling is dat met twee verschillende, goed toegeruste soorten verpleegkundigen, beter kan worden ingespeeld op al deze veranderingen. Daar komt bij dat het creëren van een nieuwe hbo-functie ook meer loopbaanmogelijkheden voor verpleegkundigen betekent.

Wat betekent de verandering voor de huidige verpleegkundigen?

Uitgangspunt is dat je basispopleiding (mbo of hbo) richtinggevend is voor de vraag of je in aanmerking komt voor de mbo-functie of de hbo-functie.

Een verpleegkundige vervolgopleiding leidt waarschijnlijk niet automatisch tot de functie van hbo-verpleegkundige. Wel komt er de mogelijkheid om via een onafhankelijk EVC-traject aan te tonen over welke competenties je beschikt (EVC staat voor 'erkenning van eerder verworven competenties'). Het kan dan gaan om competenties die je hebt opgedaan via werkervaring of via aanvullende scholing. De uitkomst van zo'n EVC-traject kan er toe leiden dat je vrijstellingen krijgt als je een aanvullende hbo-opleiding gaat volgen. Het kan er ook toe leiden dat je helemaal geen aanvullende hbo-opleiding meer hoeft te volgen om voor de hbo-functie in aanmerking te komen. De in-service opleiding zal naar verwachting als mbo-opleiding gelden. Wie die opleiding heeft gevolgd, komt dus in principe in aanmerking voor de mbo-functie. Wil je met een in-serviceopleiding in aanmerking komen voor de hbo-functie, dan moet je dus eerst via het EVC-traject aantonen wat je competenties zijn.

Als je een hbo-vooropleiding hebt, krijg je dan automatisch de nieuwe hbo-functie?

De oude hbo-diploma's blijven geldig, maar er zal wel getoetst worden of er aanvullende scholing nodig is om voor de nieuwe hbo-functie in aanmerking te komen. Mogelijk komen hiervoor maatwerktrajecten.

Kun je straks als mbo-verpleegkundige nog wel specialistische vervolgopleidingen doen?

Ja, dat kan straks ook nog. Het is, net als nu, wel afhankelijk van je werkervaring en je geschiktheid voor die bepaalde specialistische afdeling.

Wat betekent de nieuwe functie-indeling voor de salarissen?

Een ding is zeker: het salaris dat je nu hebt, houdt je. Niemand gaat er als gevolg van deze verandering in salaris op achteruit. Mogelijk wordt de functie van regieverpleegkundige straks hoger ingeschaald op grond van verzwaarde functie-inhoud.

Wie hebben de voorstellen voor de nieuwe functie-indeling ontwikkeld?

De ideeën over nieuwe functie-indeling komen voort uit de beroepsgroep zelf. Ze zijn vormgegeven door een commissie met daarin vertegenwoordigers V&VN, NU'91, het Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde (LOOV), FNV Zorg en Welzijn, de Brancheorganisatie Zorg en de Mbo-raad. Deze Commissie Terpstra heeft twee adviesrapporten uitgebracht (in 2015 en 2016), die de basis vormen voor de nieuwe functie-indeling.

Wat is de stand van zaken en hoe gaat het verder?

Op basis van de adviesrapporten van de commissie Terpstra zijn concept-wetteksten geschreven, met daarin concept functieprofielen voor de twee functies een overgangsregeling. In die regeling staat beschreven wie straks in aanmerking komt voor welk functieprofiel en welke aanvullende scholingseisen eventueel nodig zijn om voor de hbo-functie in aanmerking te komen.

Begin 2018 kon iedereen die dat wilde via een internetconsultatie zijn mening geven over de concept-wetteksten. Deze consultatie is inmiddels gesloten, de reacties worden nu verwerkt door het Ministerie van VWS. De volgende stap is dat de umc's in proeftuinen ervaring opdoen met de concept functieprofielen. De ervaringen die daar worden opgedaan, worden vervolgens verwerkt in de definitieve functieprofielen. Als die klaar zijn gaat het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer en daarna naar de Eerste Kamer. Hoeveel tijd dit allemaal gaat kosten is nog niet bekend.

Wat is de functie van de proeftuinen?

In de proeftuinen kunnen alle umc's eerste ervaringen opdoen met de concept functieprofielen voor de mbo- en de hbo-functie. Er kan dan in de praktijk worden gekeken hoe de nieuwe functie-indeling tot kwalitatief betere patiëntenzorg kan leiden en hoe afdelingen tot een werkbare en goede mix kunnen komen van de twee soorten verpleegkundigen. Op basis van de ervaringen die in de proeftuinen worden opgedaan, wordt gekeken wat er eventueel nog moet worden aangepast in de functieprofielen. Door mee te werken aan de proeftuinen heb je dus invloed op de ontwikkeling van de nieuwe functies. Als de profielen definitief zijn kunnen er functiebeschrijvingen geformuleerd worden en kan ook de waardering worden vastgesteld.

Hoe gaat het met de opleidingen?

De mbo- en hbo-opleidingen zijn in september 2016 gestart met het aanleren van de nieuwe competenties, op basis van de concept functieprofielen. De eerste 'nieuwe' mbo- en hbo-opgeleide verpleegkundigen zijn in 2020 klaar met hun opleiding. Zij worden dan geregistreerd in de nieuwe BIG-registers. Er zijn dan tijdelijk drie registers: het huidige, dat tot 2024 zal blijven bestaan, en de nieuwe registers voor mbo- en hbo-verpleegkundigen. Het is de bedoeling dat iedereen in 2024 in het juiste register zit.

Hebben umc's straks minder mbo-verpleegkundigen nodig?

Naar verwachting zullen er in de umc's meer hbo-verpleegkundigen nodig zijn. Dat is logisch, gezien alle ontwikkelingen in de gezondheidszorg en het feit dat de umc's zich steeds meer concentreren op complexe zorg. Maar alle umc's hebben nu en in de toekomst ook mbo-verpleegkundigen nodig. Het verschil tussen beide functies zit namelijk vooral in het handelen tijdens (on)voorspelbare situaties. Een mbo-verpleegkundige kan ook complexe zorg verlenen, zeker als die op protocollen is gebaseerd, zoals bij een vitaal bedreigde patiënt.

Hoe gaan we deze verandering in de umc's aanpakken?

De invoering van de functiedifferentiatie zal stapje voor stapje gaan. Er komen eerst proeftuinen, meestal twee of drie per umc. Hoe de verdere invoering van de functiedifferentiatie in de umc's zal verlopen, wordt geleidelijk verder uitgewerkt. De ervaringen die in de proeftuinen worden opgedaan, leveren belangrijke input voor de verdere aanpak.

Is er al nieuws over de overgangsregeling?

Het advies over de overgangsregeling voor inservice-opgeleiden is voorlopig uitgesteld. De Commissie Meurs heeft laten weten naar verwachting begin 2019 met haar advies te komen, in plaats van eind november 2018. Het advies van de Commissie Meurs levert de basis voor de overgangsregeling (AMvB) die hoort bij het wetsvoorstel over de regieverpleegkundige. Minister Bruins heeft dit op donderdag 11 oktober 2018 meegedeeld in het debat met de Tweede Kamer over het actieprogramma Werken in de Zorg.

Nursing bericht hierover:

<https://www.nursing.nl/overgangsregeling-inservice-opgeleiden-voorlopig-uitgesteld/>

Letterlijke quote minister Bruins tijdens Kamerdebat:

“Voorzitter. Dan een vraag over de inservice-verpleegkundigen. Daar is een commissie voor aan de slag. Dat is de Commissie ter Beoordeling van de Verpleegkundige Vervolgopleidingen. Die commissie moest aan het eind van dit jaar met een verslag komen. Zij kijkt naar een aantal verpleegkundige vervolgopleidingen om die te beoordelen op gelijkwaardigheid met het hbo-profiel. Die commissie is hard aan de slag, maar het is ook wel heel veel werk. Ik denk dat die commissie begin 2019 haar werk heeft afgerond, dus niet aan het eind van dit jaar, zoals ik heel graag had gewild en ook in de richting van de commissie heb bepleit. Eigenlijk had ik gedacht: 30 november afmaken en in een maand regelen dat er helderheid in de sector wordt gegeven, zodat iedereen op 1 januari bij de jaargrens precies weet waar hij aan toe is. Maar het in kaart brengen van de verschillende hbo-opleidingsprofielen en het beoordelen van de gelijkwaardigheid is monnikenwerk. De commissie heeft aangegeven dat zij daar net iets meer tijd voor nodig heeft, dus dat wordt begin 2019.”
